

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Égész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Két régi határozat.

Lassan járj, tovább érsz — tartja a régi közmondás.

A közügyekben nincs mindig helyén a sietség, bár a tespedés sem üdvös dolog: hanem azért nem lehet elítélni Csongrád község előljáróságát, amiatt, mert nem valósította meg azonnal azokat a határozatokat, amelyekben a közgyűlés megbizta, hogy «elől járjon».

Igy vagyunk különösen két nagyon fontos ügygel, amelyekben szöszertint közöljük a közgyűlési határozatokat.

Egyik Csongrádnak gyámhatósággal való ellátása, a másik a tüzoltóság ügyében keletkezett, az 1901. évi április hó 9-én tartott közgyűléséből.

73/1901. sz.

Felvétetett a tárgysorozat 6 tételszáma alatt Söhlya Gyula főjegyző önálló indítványa, Csongrád községnek gyámhatósági joggal leendő felruházása tárgyában.

Határozat.

Söhlya Gyula községi jegyző, jóllehet, hogy az 1877. évi XX. t.-c. 174. §-ához képest nagyközségeknek gyámhatósági joggal leendő felruházása biztosítva van, mindamelett, mert a gyámhatóság létesítésével járó kiadások némi* megterheléssel jár-

* Épen semmi megterheléssel sem járna, sőt ellenkezőleg. Szerk.

nak, indítványát visszavonja, amennyiben pedig Réti Ferenc községi képviselő ezen indítványt magáévá tette, a községi képviselőtestület a felvett indítványt megszülelendőnek tartja, s elhatározza, hogy ezen ügyet értekezleti uton tovább fejleszti s utasítja a községi előljáróságot, hogy a képviselőtestület összes tagjait ezen tárgyban mielőbb értekezletre hívja egybe.

95/1901. sz.

Felvétetett a tárgysorozat 28 tételszáma alatt Kovács Elemér jegyző önálló indítványa, a «Csongrádi önkéntes tüzoltó egyletnek» anyagi támogatása által történendő felsegélyezése, esetleg a kötelező általános községi tüzoltóság behozatalának elrendelése iránt.

Határozat.

Mielőtt a községi képviselőtestület az indítvány érdemében határozná, Csejthey Lajos elnöke alatt Réti Ferenc, Horváth Mátyás községi képviselők és Kovács Elemér jegyzőből alakított bizottságot megbizta, hogy a javaslat áttanulmányozása mellett tegyenek a községi képviselőtestületnek mielőbb jelentést.

Az árvaszék kérdéséhez szólva, Söhlya Gyula főjegyzőt indítványa benyújtásakor az a tudat vezette, miszerint, hogy egy 23.500 lakosu város, ahol több mint 2000 árva áll gyámhatósági gondozás alatt, az

árvaszéket nem nélkülözheti, polgárainak sérelme nélkül: de Hegyi Antal idejében attól tartott, miszerint bármely üdvös indítványt nyújtott volna be — leszavazták volna. Így tehát mielőtt az indítvány keltezőleg elő lett volna készítve, s abban kilett volna mutatva, hogy az egy fillér terhet sem ró a városra, sőt ez a gyámhatóság nagy nyereség a lakosságnak — visszavonta indítványát, nehogy elbukassák.

Szerencsére azonban Réti Ferenc községi képviselő az indítvány nagy fontosságát felismervén, azt magáévá tette, s a közgyűlés egyhangúlag állást foglalt az árvaszék felállítására mellett.

Az árvaszék felállításának költsége nem kerülne többé 2400 frtnál, mert egy ülnök fizetésén kívül, a többi tisztviselő állása részben ugyanis be van töltve, részben csak jobban kellene díjazni a munkatöbbletet.

Igy tehát csak 2400 frtba kerülne évente, holott az árvapénztárba elhelyezett összegek után, kezelési címen 3000 frtot kapna az árvaszék, míg most alig kap valamit s ezt sem fordíthatja céljaira, mert nincs gyámhatósága.

A gyámmentári tartalékalap jövedelmét a gyámhatósággal bíró

TÁRCA.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

25

Írta: Négysz.

A bűnhődés.

A vádlottakra következő büntetéseket szabták: Kirics Domonkos egy rendbeli rablógyilkosságért, tekintve, hogy visszaeső gonosztevő, kötél általi halálra, Fejes Istvánt, az enyhítő körülmények tekintetbe vételével bűnrészességért két évi fegyházra, Bodó Gáspárnét és Fejes Istvánnét bűnpalástolásért két-két havi fegyházra ítélték.

A «Rózsabimbó-mulató».

A főváros éjjeli élete meglehetősen kifejllett. Nem hiába nevezték el találóan «Kis Páris»-nak, ráillik mindenképpen ez az elnevezés. A bűn, a romlottság, az erkölcsstelenség mind nagyobb tért hódít. A blazirt, langyoskedvű közönség minduntalan valami újabb után áhitozik. A szórakozó-helyek tekintetében pedig nagyvárosnak egy cseppet sem kell szégyenkeznie. Mindenki megtalálhatja a maga helyét, ahol tetszése szerint költheti el fölös mennyiségű pénzét.

Egy csomó színházon kívül néhány orfeum áll a mulatni vágyók élvezetének

kielégítésére. Ezekben agyon lehet ütni néhány órát, nevetve a mókákon, pikantériákon, csiklandós történeteken és a hölgyek lenge öltözetein.

Minden sarkon egy-egy zenés kávéház csábítja a nótakedvelő embereket. Itt cigány húzza a legújabb, legdivatosabb, közkedvelt melódiákat, amott a katonazene hangjai mellett lehet felejteni a gondot, bánatot, másutt hölgy-zenekar áll a fiatalság rendelkezésére, egyebütt meg citerázó szerb ruhába bujtatott legények nyújtanak zenei élvezetet az alsóbb néprétegeknek.

A külvárosok élénkebb helyei hemzsegnek az ugynevezett dalsarnokoktól, hol különféle mozgófényképekkel szórakoztatják a vendégeket, majd dalolnak magyar ruhás lányok, legények régi és új magyar nótákat. Sok helyütt meg rendes színpad lévén, előadásokat tartanak, kuplékat énekelnek bohókás darabokat adnak elő, csak-hogy valahogyan a közönség műélvezetét kielégítsék.

Legnépszerűbb, leglátogatottabb és leg-híresebb e kisebbszertű zúgkávéházak közül a «Rózsabimbó-mulató», mely a Fejő-Király-utca legvégén áll és már messziről látható erős fényű acetylen ivlámpája. Nyíron jól ösmeri mindenki e helyet. A legvegyesebb látogatói vannak e mulatónak. Jönnek ide gazdag gyárosok, kereskedők, ügyvédek, képviselők, hivatalno-

kok, de azért a java publikum a közép-

osztályból és a legalsóbb rétegből kerül ki. Nagy tüntetések színhelye volt már a «Rózsabimbó-mulató», hol német előadásokat is tartanak. Az egyetemi ifjúság parázs kis verekedéseket rögtönzött olykor-olykor e helyen a magyarosodás érdekében és ilyenkor ez a rendkívüli előadás megakasztotta a tulajdonképpeni előadást, annál is inkább, mert a nagyérdemű közönség, — jobban mulatott ezen az előadáson és néha személyesen is részt vett benne.

Igen kedélyesek voltak néha napján e rendkívüli előadások. Röpültek a sörös flaskók, székek, asztalok a levegőben, de röpültek a tükör-, ablak- és lámpaüvegek is, pokoli élvezetet szerezve a szemlélőknek. A röpülések listáját tevékenyen gazdagították maguk az emberek, legkivált a tüntető lelkes honfiak, akiket különösen e célra szerződttetett műdíjbirkózók, volt hentes, mészáros, vasmunkás legények dobálgattak a levegőben.

A fejbetörések, archezúások, szemkiütések, lábtaposások (tyúkszemmel vagy anélkül) ilyen nagyobbzabású előadások alkalmával nem tartoznak ritkább dolgok közé. A sör épp úgy folyt, mint a vér. Az okosabbak közé tartozott az a résztvevő, aki előbb kiitta a sörét és azután hajtotta oda valakinek fejéhez a flaskót.

(Folyt. köv.)

városok arra fordítják, hogy abból az árvaszék hivatalnokait fizessék, holott Csongrád ezt nem teszi.

Az árvatári tartalékalap jövedelmei a következők: a tartalékalap kamatai, a gyámhatóság alatt egyének részére befolyt kamatokból levonható 10%-os kezelési költség, az időközi kamatok, valamint az értékpapírok és okmányok őrzési díjai és birságok. Ezek olyan szép összegre rugnak, hogy a gyámhatóság költségeit mindenütt fedezik majdnem teljesen. Szentés város árvaszéke pl. mintegy 7000 frtot kap évente ezen a címen, őrzési díjakból és kezelés címén. Igy pl. 1900. évben 13.462 korona 62 fillért kapott.

Az előljáróság nagyon helyesen cselekednék tehát, ha Réti Ferenc képviselő javaslatát, illetve Söhlya Gyula főjegyző betérjesztett indítványát előkészítené s a szervezési szabályzat módosítása által gyámhatósággal látná el Csongrádot.

A tűzoltóság kérdéséről más alkalommal beszélünk.

Jönnek az adóvégrehajtók!

— A községi közgyűlésből. —

Midőn IV. Béla magyar királyunk alatt az a rémhir verte fel a lakosságot, hogy a yerekei-szoroson betörték a tatárok, egy kiáltás hallatszott százezrek ajkáról: Jön a tatár! Jön a tatár!

Ma már a tatártól nem fél senki! mert az oroszok valóságos kezes bárányokká tették ezt a vad harcias népet. Ma már Bathu és egyéb Khánok alázatosan ólalkodnak az orosz kormányzók tornácán, savanyú képpel ugyan, de földig hajolva fizetik a rájuk kiszabott adót, készpénzzel, jószággal vagy szőrmés állatok bőreivel.

Természetes, hogy most már a magyar nép sem fél többé ezektől a jámbor tatároktól, nem is hangzik többé a rémes kiáltás Kárpátoktól-Adriáig: jön a tatár! jön a tatár! hanem a tatár helyett jön egy másik veszedelmes nép, kiket úgy hívnak, hogy «állami végrehajtók».

Midőn az állami végrehajtók átlélik egy község határát, jobban meg van tőlük réműlve az adófizető község, mint annak idejében a kutyafejű tatároktól.

Hogy milyen kíméletlen szigorral hajtják ezek a jó urak be az állami adóhátralékokat, mutatja az a körülmény, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság csak akkor küldi a nyakunkra az állami adóvégrehajtókat: midőn az állami adótartozás annyira felszaporodik, hogy annak behajtására a legkegyetlenebb szigorú kénytelen alkalmazni. Ilyenkor azután, valamint a tatárok annak idejében a legkegyetlenebb módon hányták kardéltre férfiakat, nőket, csecsemőket és aggodat, az adóvégrehajtók épp oly kegyetlenségűen huzzák ki a vánkost a csecsemők feje alól, hajtják el a szegény ember utolsó malacát, sirást és jajgatást hagyva maguk után.

Hát amit vonakodik az állam megtenni, kímélve a szegény lakosságot a zaklatástól, megtette a községi előljáróság a f. hó 3-án tartott községi közgyűlésben a költségvetés tárgyalása alkalmával. Ugyanis:

Söhlya Gyula főjegyző azt indítványozta, hogy a felszaporodott községi adóhátralék behajtására 3 drb állami végrehajtót kérjen a községi közgyűlés, amennyiben a községnél alkalmazott végrehajtók kegyetlenségűen szigorral nem hajtják be a községi adóhátralékokat, vagyis más szóval ez annyit jelent, hogy a községi végrehajtók keblében még emberies szív dobog és nem huzzák ki a szegény ember feje alól, akkor midőn a legjobb szándéka mellett fizetni képtelen,

az utolsó vánkost és nem veszik ki gyermekei szájából a betevő falatot.

Hát a t. előljáróság ezen indítványát a helyett, hogy felháborodással utasította volna vissza a községi képviselőtestület, 15 szavazattal 8 szavazat ellenében határozattá emelte.

Ha mindentől eltekintve az indítványt vesszük bonckés alá, hát a t. főjegyző úrnak igazat kell adnunk: mert hiszen ő saját és az előljáróság bőrét védi. Védi pedig azért: mert tudvalévő dolog, hogy ugy az állami, mint községi adóhátralékért állásukkal és vagyonukkal felelősek. Midőn tehát a községi első jegyző ilyen indítvánnyal járul a községi közgyűlés színe elé és ezt az indítványt az előljáróság t. tagjai egyöntetűen megszavazzák, ellenük szót sem emelhetünk. Szintén nem kifogásoljuk, habár kifogásolhatnánk Kókai István eljárását is: midőn kijelentette, hogy az előljáróság indítványához nagy örömmel járul hozzá és azt meg is szavazta; mert Kókai István virilis képviselő és így a községi közgyűlésben saját érdekét képviseli és nézetéért senkinek nem felelős.

De más elbírálás alá esik azoknak a községi képviselőknek az eljárása, akiket a nép választott be azért, hogy ott az érdekeiket képviseljék; különösen azok a községi képviselők, akik a szó-szoros értelmében vett szegény népet képviselik. Ezeknek az eljárását kell, hogy a legéresebben elítéljük.

Tartózkodni akartunk ugyan a nevek felemlítésétől, de kénytelenek vagyunk megkérdezni, hogy *Tari G. Sándor*, akit a belvárosi, tehát ugyszólván a legszegényebb nép választott be, hogy szavazhat meg egy oly javaslatot, amely éppen a szegény népet sújtja legkérdhetetlenebbül?

Hát majd ha ez a határozat jogerőre emelkedik; majd ha az állami végrehajtók beteszik a lábukat a községbe és ha annak a szegény népnek az utolsó malacát, az utolsó zsák búzáját a községi adóhátralékért kocsira rakják: midőn az éhes gyermekek sírása, az anyák jajgatása és a családapák kínos sóhaja nem fogja megindítani ezeket a községi embereket, akkor álljanak elő azok a nép által választott képviselők és próbálják könyörületre bírni azokat, akik előtt a könyörület ismeretlen fogalom.

Színház.

Meglehetnek elégedve a színházlátogató község és a színészek. A mult hét műsora változatosan volt összeállítva és élvezetes esteket szerzett a hálás községnek, amely kifogyhatlan volt a tapsokból.

Szombaton «Szulamit» került színre, telt ház előtt, a címszerepben Revicky Etelkával. A darabot jól ösmeri már községünk. Revicky Etelka énekével alig tudott betelni a község.

Vasárnap «Magdolnát», Rákosi Jenő népies drámáját adták ismét zuffolt ház előtt s olyan jeles előadásban, hogy azt érdemes volt megnézni. Kis Sándor (Laci), Zoltánné (Magdolna szerepében) voltak a dráma főszereplői s Zoltánné nehéz szerepét teljes élethűséggel játszta meg, s minden színfalhasogatás nélkül, egyszerű természetességgel állította elénk azt a Magdolnát, akit a költő képzelete alkotott meg, egyszerűnek, igaznak és még az örvény hullámaiban is — jószágosnak.

Nagy Kálmán jól alakította meg a könnyelműség, léhaság és bűn tipikus képét, Berci szerepében, azonban Lomnicy kegyetlen rossz szerepébe nem tudott melegséget önteni: pedig csak így lett volna érthető ez a hűség, önfeláldozó szív. Körösy Valér (Juci) és Zsófi (szakácsné) ugyesen megjátszották kis szerepeiket, Bércsi Gizi pedig Magduska szerepéből nagyon szép alakítást csinált. A község sűrű tapsokkal, kihívásokkal jutalmazta meg az előadó művészeket.

Hétfőn «Ocskay brigadéros» Herceg Ferenc történeti énekes színműve került színre. A címszerep Ocskay brigadéros

Lomnicy, Tisza Ilonát pedig Zoltánné játszotta, még pedig mindketten művészi ambícióval, s művészetőknek teljes sikerével. A község, amely zuffolásig megtöltte a szinkört, beigazolta fölhevésünknek jogos voltát, mikor az igazgatót arra kértük — hogy magyar történelmi drámákat is adasson elő társulatával.

Kitüntek még Szitay László (Jávorka szerepében), Jáni János (Pyber vikárius) és Körösy Valér (Dili cigányleány szerepében). A község lelkesen tapsolt az előadás alatt a hazafias jeleneteknek.

Keddén a «Páholy» német bohózat került színre, Fekete Mihály vendég fellépésével.

Fekete Mihályt jó hírek előzték meg. Olvastuk a lapokból, hogy a Vigszínház iskolájának egyik legtehetségesebb tagja. Ösmertük mint igen értelmes és törekvő fiatal embert s feltételeztük, hogy játékában is intelligenciát, tehetséget fogunk látni.

Az előadás tapasztalatai meggyőztek arról, hogy benne egy kiváló tehetséget fog nyerni a magyar színészet. Lipócy Józsiás gyarost személyesítette Fekete Mihály s meglehet elégedve a sikerrel, mert olyan otthoniasan viselte magát a színpadon, hogy rátermettségét nem lehet tagadni.

Ez pedig maga a siker, a többi csak a gyakorlat dolga, hogy mesterré legyen idővel. A nehéz szerepben jól megállta helyét s a sűrű tapsokat igazán kiérdemelte ügyes előadásával és talpraesett játékával. Pedig ez a szerep rendkívül nehéz — mert csupa kedélyhullámmás, csupa arcjáték, csupa lélektani részletezés az egész szerep, amelynek nagy hatásait az apró részletek finom kidolgozása teszi érthetővé.

A nehéz feladatnak a fiatal művész derekasan megfelelt.

A község tapsolta, üvözölte. Mi is gratulálunk sikeréhez.

Az előadás fénypontját azonban Lomnicy és Nagy Kálmán jelenetei képezték, (előbbi Dinszky Cézárt, utóbbi Csiz Pepit személyesíté) akik folytonos derűtségben tarták a községet művészi játékukkal. Majosházi Eszti (Klára) és Körösy Valér (Éva), valamint Deményné (Lili) szintén kiaknázták szerepeik hálásabb jeleneteit, ugyszintén Molnár Eszti is, aki Borbála szerepében ügyesen állította elénk a babonás szakácsné alakját.

A község rendkívül jól fogadta a mulattató darab kitünő előadását. Zuffolt ház volt.

Csütörtökön Rákócy Ferenc emlékműpére «Kuruc Feja Dávid» történeti színművet adta elő a társulat. Fényes Samu darabját most először látta a község — s olyan tele házat csinált, amelyhez hasonlóra a rozoga szinkörnek aligha volt valaha szerencséje.

Az előadást a himnusz eléneklése után nagy néma kép előzte meg — amely igen jól sikerült, s annyira tetszett a községnek, hogy háromszor megismételtette.

A darab előadása kitünő volt. Lomnicy Feja Dávidot személyesíté és pedig valóban igazsággal és művészettel.

Édesanyja szerepét Majosházy Eszti játszotta s ezt a szép szerepet élethűen adta.

Körösy Valér (Böske) és Kiss Sándor (Gábor) kettős jeleneteik költői szépségeit nagyon finom izléssel, bensőséggel emelték érvényre.

Szitay (Esze Tamás) szintén igen jó volt.

Legnehezebb szerepe volt Zoltánnénak, aki ennek nagy nehézségeit legyőzve, úgy állította elénk Ráskainét, ahogyan a költő képzelete megalkotta. A község a legnagyobb érdeklődéssel és lelkesedéssel fogadta és tapsokkal jutalmazta úgy a darabot mint a jeles előadást.

UJDONSÁGOK.

— **Költségvetés.** A költségvetés készítésének munkája most van folyamatban.

A hajóhidvám és árvtári kezelés jövedelmei eddig rendszeresen kimaradtak abból, most azonban egy bizottság elé utalták az ügyet, — sőt szó van arról, hogy a fogyasztási pótlék, az átiratási illeték jövedelmei is emelhetnék a bevételeket, s így apaszthatnák a közterheket, emelnék a földek és házak értékét. Mert Csongrádon a házak és földek értékét lenyomják a túl magas községi adók, s a házbért és földbért majdnem felemészti az adók. Így tehát itt nem fejlődhet a közigazgatási élet, kereskedelem és ipar. E tekintetben a csongrádi gazdák, kereskedők és iparosok közösen elhatározhatnák, hogy ők mint adófizetők kérjék fel a várost arra, hogy a pótdadók leszállítása iránt tegyen meg minden lehető s egy jó költségvetés elkészítését ne tekintse sablonnak, de életbevágó legelső feladatának.

— **Érdemlapok.** A csongrádi államilag segélyezett iparostanonciskola szorgalmas és törekvő tanulói közül az évvégi vizsgálatban kapcsolatban megtartott munkakiállításán a következők kaptak csinosan elkészített érdemlapokat: **Előkészítő osztály:** Páska László kovács (mester Simon Sándor), Ujszászi Jenő cipész (m. Légrádi József), Gyergyádes István szabó (m. Serfőző István), Gyovai Lajos cipész (m. Ehrlich Mór), Csáki Lajos cukrász (m. Král András), Gera Sándor cukrász (m. Král András). **Első osztály:** Fodor Pál takács (m. Fodor János), Keck József cipész (m. Keck József), Pintér Sándor szabó (m. Gál István), Náfrádi Balázs hentes (m. Náfrádi Balázs), Mózer Mór lakatos (m. Bócsa Gábor), Vince István kovács (m. Farsang Félix), Vince Ferenc kerékgyártó (m. Gyánti János), Pitrik Sándor csizmadia (m. Pitrik Sándor). **Második osztály:** Bakos Ferenc asztalos (m. Joannovics János), Cseh János szabó (m. Kaszanický Ferenc), Heinzel Ferenc kádár (m. Heinzel Antal), Varga János talicskás (m. Garaci Pál), Ornyik István szabó (m. Galambosi István), Simon Ferenc szabó (m. Komáromi Imre), Kiss József kádár (m. Heinzel Antal), Palásti Antal szabó (m. Makány Gáspár), Lantos János szabó (m. Tancos János), Faragó József asztalos (m. Oláh Lajos), Makai Rudolf cukrász (m. Král András), Keller Tamás nyomdász (m. Weisz Márk), Makó László kovács (m. Makó Imre), Sinkó Pál kerékgyártó (m. Tóth István), Surányi Lajos nyomdász (m. Weisz Márk), Szemerédi Imre kőműves (m. Justin Henrik), Máté István cipész (m. Légrádi Benjámín), Kardos János kovács (m. Pintér István). **Harmadik osztály:** Pitrik József géplakatos (m. Konc József), Régnér Sándor bádogos (m. Fekete Benjámín), Kőházi Béla cipész (m. Pataki Péterné), Fekete István kovács (m. Makó Imre), Balla Mihály csizmadia (m. Vári Dániel), Hatvani Lajos szabó (m. Makány Gáspár).

— **Községi diszkert — vagy kaszáló.** A tavasszal a járási főszolgabíró úr nagyon helyesen a községet rákényszerítette, hogy szemétdomb telepe helyén rendet csináljon és abból a sok lim-lomot, szemetet, piszkot eltakarítsa. A község nagyot gondolt s elhatározta, hogy csinál belőle egy diszkertet. Be is vetették fűmaggal — de aztán most már nem gondol vele senki — úgy hogy a csalán, a szeb tövis olyan magasra nőttek benne, hogy kaszálni lehetne már. A diszkertből tehát kaszáló lett — s hiába nogatjuk, hiába figyelmeztetjük az előjáróságot — nem képes példát venni a templom melletti kertől, amelyet minden 2 hétben lekaszálnak. Lehetetlen meg nem csodálni tehát, — hogy Csongrád község diszkertet akar létesíteni — és még annyit sem gondol vele, hogy a fűvet lekaszáltassa s a szeb töviset, meg a csalánt kigyomláttassa!

— **Tolvajlás.** Özv. Bloch Adolfné üzletéből a múlt héten 5 korona készpénzt és 1 csomag gyufát elloptak. Bogdán József őrmester kézre kerítette a tolvajokat Dértári Sándor, Tekulics Péter és Hajdú János személyében. A lopott pénzt már elköltötték és a gyufát felhasználták. Áadták a kir. járásbírósnak.

— **Tömörkényi hírek.** Mint tömörkényi tudósítónk írja, ott a selyemtenyészéssel foglalkozó néptanítók, Rigó Mihály igazgató buzgolkodása folytán az idén az iskolás növendékeket gyakorlatilag is foglalkoztatták a selyemtenyészéssel, s most hogy ez sikerült, — a község 10 hold

területet kér az őrgórtól eperfákkal való beültetés céljára, ahol egy községi epreskertet és libalegelőt csinálhasson. A munkás segélypénztár ügyében is megkezdtek újra a munkát, s a temetkezési egyesület tagjai, valamint Grüner Béla uradalmi intéző cselédjei körében verbuválják a tagokat. Végül megemlítjük, hogy a m. kir. posta igazgatóság legutóbb értesítette a községet, hogy Tömörkényen egy posta ügynökséget (posta hivatal) fog létesíteni.

— **Hamis ötkoronás.** Vadász Károly helybeli kereskedőnél a napokban egy paraszt ember cigarettát vett és 5 koronással fizetett. Nevezett kereskedő egész gyanútlanul a pénzből visszaadott, később jött csak rá, hogy a pénz hamis. Jelentést tett a csendőrségnek, amely kevés idő alatt kézre kerítette a hamis pénz forgalomba hozóját Ötvös József személyében, aki beismerte, hogy a pénzt ő váltotta fel, de azt Domokos Ferenc től kapta, aki neki egy koronát ígért, ha sikerül neki valakit becsapni. Mind a kettőt feljelentették a szegedi kir. ügyészségnek.

— **Gyümölcskivitel.** A csongrádi gyümölcs értékesítésére nézve megindított mozgalom immár örvendetes eredményt mutathat fel. Először azt, hogy sok vevő jelentkezett a külföldről is és hogy az árak már 11—12 frtra emelkedtek, holott ezelőtt alig volt itt egy-két gráci kereskedő, s alig akart 4 frotot is fizetni a barack mázsájáért. Most ellenben Berlin, Potsdam (a német császári udvar ott tartózkodik nyáron), Prága, Lipcse, Drezda, Grác, Innsbruck, Bécs, Laibach városokba szállítják napoként óriási mennyiségben a csongrádi barackot, holott eddig csak a nagykorösi kofákhoz szállították. Őszre hozzá akarnak fogni a csongrádi szőlő szállításhoz is a külföldi kereskedők.

— **Utca tisztítás.** Csongrádnak a Félégyházi-utca után leghosszabb utcája a Hosszú-utca, s a legszebb helyen fekszik a Tisza parton, a töltés oldalán, a hajóhid és hajóállomás közelében, tehát a város legforgalmasabb utcáján. Felháborító azonban látni, hogy mivé tették ezt az utcát az utolsó évtizedekben. Még ezelőtt két-három évvel ez volt a leghirhettebb utcája Csongrádnak, amelyet elkelelt kerülni nappal. Zugkorcsmák és bordélyüzletek voltak egymás mellé elhelyezve. A zugkorcsmákat végre sikerült a városban megritkítani a hatóságoknak s ma már a Faragó György tisztességes és jóhírű vendéglője nem kénytelen szégyenkezni ezek szomszédsága miatt is. A rossz hírű házak közül is már csak egy létezik abban az utcában, amely ellen a szomszédok kérelmezni fognak, mint értesülünk, mert a városnak a Félégyházi-út után legforgalmasabb utcáján a bordélyház csakugyan nem tűrhető meg a hajóállomás és hajóhid közelében. Szóval ez a szép utca remélhetőleg megszabadul a közszemérmert sértő állapotoktól; mert a járás főszolgabírája határozatilag kimondta, hogy ott ilyen rossz hírű üzleteknek engedélyt nem ad.

— **Elvesztett jövedelmek.** Csongrád város előjárósága kezeli az árvavagyont — azonban úgy kezeli, hogy arra ráfizet, s most vették észre, mikor az állam átvette az árvapénzeket, hogy a város sem az őrzési díjakat, sem az árvapénzek kezelési költségeit nem vette fel évi költségvetésébe, hanem az árvtári tartalékalapba tette, s most átment az állam kezébe, holott jogosult lett volna ezeket a jövedelmeket szedni s ezekből fizethette volna a közgyámot és a gyámügy egyéb kiadásait — amely kiadásokat sok éveken át községi pótdadóból fedezett. Így aztán nem lehet csodálni, hogy a pótdadók felrugtak 120%-ra! Pedig a gyámmentési kezelés jövedelme nem csekély dolog ám, mert Szentesen 1900. évben 13.462 korona 32 fillér volt ennek a jövedelme, tisztán őrzési díjakból és kamatok kezelési költségeiből — s az árvaszék fentartása pedig alig került 7500 koronába — a többi jövedelmet a rendőrség fizetésének pótlására fordították — ami ugyan szintén

furcsa dolog, de legalább az árvtár jövedelmét felvették a költségvetésbe, hogy ne kelljen emelni a pótdadókat.

— **Csongrád legszebb utcája.** Sokszor volt lapunkban arról szó, hogy a Félégyházi-utca fasor megérdemelné a gondozást, mert e fasor között páratlan szép sétautat nyerne a község. Ugy látszik, hogy meghallgatták szavainkat az előjáróságnál, s Kovács Elemér II. jegyző erre vonatkozólag a költségvetésbe egyelőre annyit felvett, hogy a befásítás hiányainak pótlásáról gondoskodva legyen. Az utca keskeny járdáinak kiszélesítéséről az átjáróknál szintén célszerű lenne intézkedni.

— **Fogászati műterem városunkban.** Fodor L. Lajos hírnevéről országosan ismert budapesti fogművész tegnap városunkba érkezett. A nevezett fogművész, kinek Budapestben (VI., Király-u. 54.) évek óta fennálló fogműterme van, készíti a modern fogtechnika legújabb vívmányait, u. m. aranyhidálásokat, csapfogakat, fogsorokat valódi amerikai fogakból, szájpaddal nélkül. Miután a nevezett fogművész itteni működését 10 napra tervezte, amit csak rendkívüli esetben hosszabbítana meg, ajánljuk a t. fogbeteg községnek, hogy nála mielőbb jelentkezzenek. Lakik «Magyar Király» szálloda 6. sz.

— **Engedély nélküli építkezések.** Csongrád az utolsó időben főleg az idén nagyon épül. Azonban sok visszaélés történik az építkezések alkalmával, mert sok gazda nem jelenti be az építkezést, nem kér rá hatósági engedélyt, s így aztán elesik az adómentesség kedvezményétől, ami nagy kár. Aztán a kéményeket is szabálytalanul építik. Némely kőműves beleviszi a gazdát az efféle szabálytalanságokba és aztán a gazda bánja meg, mert új kéményeket kell csináltatni. Különösen Szabó Imre kőművesre sok a panasz, akinek hibája folytán Lék-rinszki Balázs és Deák János házainál is történt efféle hiba: a multkor pedig a Csemegi Károly-utcában építkező Forgó Józsefnek épített házat, azzal a rossz tanácsossal, hogy ne kérjen hatósági engedélyt — és csak a véletlennek köszönheti az illető gazda, mert felvilágosította egy hivatalnok, aki éppen arra járt, hogy el nem vesztette az adómentességet, mert azonnal sietett a gazda bejelenteni az építést és engedélyt kérni.

— **Utca görbítés.** Hogyha látni akarja valaki ennek példáját, tekintse meg a Hosszú-utcát, különösen a Keskeny-utca torkolatától kezdve a Csemegi Károly-utca torkolatáig terjedő részét, amelyet ezelőtt pár évtizeddel csalafinta módon úgy elgörbített egy építkező, hogy az utca felét elfoglalta ő is, szomszédja is hatósági engedély nélkül. Most aztán csak a Csemegi Károly-utca végén maradt egy kis terület, amit Serfőző István mester foglalt el a mult héten, oly formán, hogy minden engedély nélkül oda állította a kerítést úgy, ahogy neki jól esett, s elfoglalta a Hosszú-utcára eső járdát egy részét is a várostól önkényűleg. Így görbitik el az utcákat.

— **A kövezetvám és a város.** Évről-évre ismételt hangszólyoztak — hogy Csongrád az egyetlen város a világon, ahol a kövezet vámszedésnek jogát vámsorompó nélkül kezelik. A drága kőutat ma-holnap reparálni kell. Jövedelem nincs — hát újra pótdadóból fogják fedezni? Hiszen az útépitési költségeknek a kamatait — 16.000 koronát — sem fedezi az a mostani jövedelem, amely 9305 korona. Tehát fokozni kellene a jövedelmet, mert ma csak az az ember fizet kövezetvámot, — aki a hetipiacon megáll, vagyis csak a hétnek bizonyos napjain és csak a reggeli órákban, holott ha a vashid kész lesz, elvitáztatlanul nagy lesz a forgalom s vétek lenne a vámsorompó felállítását mellőzni. Lám Szentes a rozoga fahidon, a kompon vámot szed a csongrádi emberektől, s ha bárhová utazik a csongrádi gazda, megfizettetik vele a kövezetvámot. Nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy megkészszerződnek a kövezetvám jövedelme

is, a helypénz szedési jog jövedelme is, ha a város kihasználná!

— **Színházi hírek.** Kedden érdekes est elé nézhet közönségünk. Fekete Mihály városunk szülőtte saját művében, «Az inas»-ban lép fel. Feketének ez az első irodalmi műve, s tekintve azon színi képzettségét, melyet a «Páholy» előadása alkalmával elének tárt — bizalommal nézhetünk «Az inas» előadása elé.

— Szombaton Revicky Etelka állandó vendégünk jutalomjátéka lesz, mely alkalommal «Lili» operette kerül színre. Felesleges különösen felhívunk közönségünk figyelmét ez előadásra. Revicky Etelka minden fellépésével bebizonyította, hogy oly művésznő ugy ének mint játékban, melyre mi csongrádiak is büszkéek lehetünk. Hisszük, hogy közönségünk tele házzal fog adózni azért a sok élvezetért, melyet Revicky Etelka művésze nyújtott.

— **Népkerti lámpák.** A szinkörbe járó közönség sokszor panaszkodott amiatt, — hogy nem volt a szinkör tájéka kivilágítva. A jelenlegi bérlő bevezette a világitást a kertbe, s őt okolta mindenki amiatt, hogy mért nem gyújtja föl a szinkör melletti lámpákat. Mult héten aztán a közönség köréből valaki felgyújtotta a szinkör melletti lámpát — azonban alig távozott el a kertből, újra eloltották azok az urak, akik a szinkör oldalaihoz lapulva hallgatják és a deszkahasadékokon keresztül nézik potyára az előadásokat. Ezek a potyán hallgató urak a sötétséget szeretik, sőt a vendéglősnek egyik lámpáját el is rontották, csak hogy ne világíthasson a szinkör előtt.

Anyakönyvi bejegyzések

1903. június 27-től július 4-ig.

Születések:

Varga Erzsébet, Makai Margit Magdolna, Fekete Mária, Nagygyörgy Péter Pál, Székely László, Botlik Mária, Maszlag Erzsébet, Bakai Anna, Túri Péter, Boda Mária, Máté Ágnes Anna, Gál Mária, Bali Anna.

Halálozások:

Fekete Sándor 3 hónapos bélhurút, Kádár Margit 1 hónapos bélhurút, Botlik Mária 1 napos cyanosis, Deák Viktória 21 éves tüdőgümőkór, Tatár Péter Pál 2 hónapos tüdőhurút, Palásti Anna 4 hónapos gyomorbélhurút, Tyukász Erzsébet 4 napos veszületett gyengeség, Lantos István 71 éves tüdőtagolás, Kohn Regina 89 éves aggkor, Maszlag Anna 8 hónapos bélhurút, Ujvári Ferenc 6 hónapos bélhurút, Mócár Mihály 9 hónapos bélhurút, Kádár Lajos 56 éves gyomorhurút, Pap Anna 60 éves hasviziőr.

IRODALOM.

Tizenkét ajándékony!

Ez az a páratlan kedvezmény, amiben a Magyar Hirlap az előfizetőit karácsonyra részesíti. Tizenkét gyönyörű irodalmi alkotás, elsőrangú hazai és külföldi írók művei, — jobbára érdekesítő regény, — tehát egy egész kis könyvtár a Magyar Hirlap meglepően bőkezű ajándéka a saját közönségének. Ahány hónapig egyévben előfizetője valaki a Magyar Hirlapnak, annyi kötet remekszép könyvre tarthat igényt karácsonykor. Ezek közül az ajándékönyvek közül egy fölöttébb érdekeset mutatványul már most, július elején szétküld a Magyar Hirlap előfizetőinek. A Magyar Hirlap ismét bámulatos, szinte rendkívüli munkát végzett a sajtó szolgálat terén. Utólrhetetlen volt abban, ahogy a világraszóló, s annyi izgalmat okozott szerb királydrámáról a legpontosabban, a legmegbízhatóbban s a legrészletesebben tájékoztatta olvasóit. Minden adata bő és kimerítő, s amellet teljesen igaz volt. A hírszolgálat legmagasabb színvonalán állott ezuttal is a Magyar Hirlap, mint általában mindig. Ez a pontosság, megbízhatóság és szavahihetőség jellemzi a Magyar Hirlapot minden tekintetben. Mindent a közönségért! ez jelszava a Magyar Hirlapnak. Ezt találjuk a politikájában, amely rendíthetetlenül szabadelvű és demokrata. Ezt minden akciójában, mely feltétlenül a magyar érdekek védelmében csucsosodik ki. A Magyar Hirlap teljesen szabad és független minden párttól, osztálytól és érdekcsoporttól. Egyetlen vezérelve az igazság. Egyetlen célja, hogy önzetlenül tegyen szolgálatot a közügynek, főképpen pedig a magyar ügynek. Munkatársai a legjelesebb írók és hirlapírók. Cikkei ennél fogva rendkívül érdekesek, alaposak és minden irányban tökéletesen tájékoztatók. A Magyar Hirlapot minden közleményében a jó izlés és a tiszta erkölcs vezeti. Hogy mennyire kedvez közönségének, azt a nagy változatossággal is bizonyítja, amely hasábjain annyira szembetűnő. A rendes újságrovatokon kívül, melyek mind bőveek s tartalmasak, van a Magyar Hirlapnak vasárnaponként «Asszonyok rovata» című érdekes cikksorozata, főképpen nők számára. «A társaság» rovatban mulattató olvasmányt talál az olvasó. A «Közigazgatás» című rovat közlései pedig a leg-

nagyobb szakavatottsággal ölelik fel az idevonatkozó kérdéseket. A Magyar Hirlap nevének megfelelően minden ízében teljesen, tökéletesen, osztatlanul magyar! Ami magyar ügy és magyar érdek, annak nincs hívebb, kitartóbb szószólója a Magyar Hirlapnál. Tizenkét ajándékköteten kívül még más értékes kedvezményei is vannak a Magyar Hirlapnak. A Magyar Hirlap előfizetői kedvezményes áron kapják meg a Diyat Szalont negyedévre 2 koronáért. A legjobb Képes gyermeklapot negyedévre 1 koronáért. A kitűnő képes hetilapot, az Ország Világot negyedévre, a Magyar Hirlappal együtt 9 korona 50 fillérért. A «Szerkesztői üzenetek» rovatában minden előfizető pontos és lelkiismeretes felvilágosítást kap bármely komoly, bizalmas kérdésére. A Magyar Hirlap előfizetési ára: negyedévre hét korona, félévre tizennégy korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér.

A MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala
V. Honvéd-utca 10.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

2218/1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád nagyközönségben rendszeresített, 1200 korona évi fizetéssel és természetben lakással javadalmazott, élethossziglan betöltendő rendőrbiztosi állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy Csongrád közönség szervezeti szabályrendeletében előirt elméleti, valamint gyakorlati képzettségüket, nemkülönben erkölcsi magukviselését és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérelmüket hozzam ez évi július hó 15. napjának délutáni 5 órájáig nyujtsák be.

Csongrád, 1903. évi július hó 1.

Nyiry Gyula

t. főszolgabíró.

ELADÓ a Csongrád és Szentes között lévő tiszahid építésnél 1300 köbméter épületfa, 1400 padlódeszka és 3 kis épület, mely téglá és deszkából készült.

Ne vegyen
cimbalmot

vagy

harmóniumot,

míg

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44/l. sz.

Ház eladás.

Szőke Gáspárnak a Rózsa-utcában levő Talicskás-féle 6 szobás lakás és melléképületekből álló háza szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal a Csongrád városi Takarékpénztárnál vagy az Uri-utcai lakásán.

Baros-féle

„Ella“ hajnövesztő szer

leghatásosabb szer a fejbőr erősítésére és legalkalmasabb a hajhullás megszüntetésére miáltal a hajnövést előmozdítja.

1 adag 3 és 5 korona.

Egyedüli készítő: **Baros Gábor**

Budapest, VII. Dohány-utca I. sz.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jörgő János órák: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenemű zsebkóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra
nickeltokban 36 órai járással . . . . . frt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. . . . . 1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedelű . . . . . 5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal
130 cm. magas 11.50
7939 sz. jó ebresztő óra 1.20

Sziveskedjék nevemre és házsámomra 75/B pontosan figyelni.

Nincs többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és **biztosan ható**

Denzinger-
féle

„Viktória“
tyúkszem
kenőccsel

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja.

Egy tégyely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

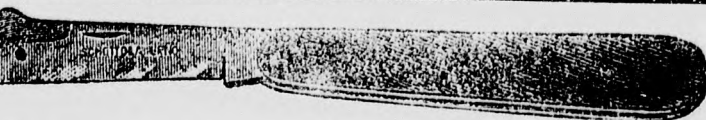
Denzinger Ádám,

Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Schottola Ernő

a gumigyártás

meghonosítója.

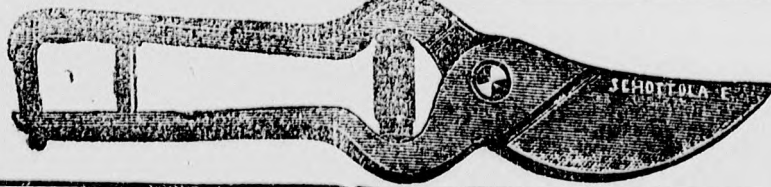
Budapest, Andrassy-ut 2.

A szőlőbeni tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések egmegbízhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból **jótállás mellett.**

Szőlőojtókések legfinomabb sologeni gyártmány, **drezdai modell** szerint, **jótállással.**

«Duplex» gumi ojtószalag a legmegbízhatóbb kötözészet fás- és zöldhajtáshoz, gyári árbán.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik meg.

